

Samen zuinig op Gods genade (Hebreeën 12:16 – zesde preek jaarthema 'Wet en Genade')

---

*Liturgie zondagmorgen 16 mei 2010
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 27:5,7
Gebed
Lezen: Hebreeën 12:14-29
Psalm 97:2,5
Tekst: Hebreeën 12:15
Verkondiging
Liedboek 15
Richtlijnen v/h nieuwe leven: Hebr.13:1-16
Gezang 69 (GK 18)
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Gezang 167 (NG 87)
Zegen van God
(Verkiezing ambtsdragers: Hebr.13:17-21)

Gemeente, geliefd door onze Heer Jezus Christus!

Met Hebreeën 12 belanden we in een nogal heftig Bijbelgedeelte.
Zeker op 't laatst, als het ons toch wel dreigend in de oren klinkt:
'vergis je niet, onze God is wel een verterend vuur'.
Oei! Dat is ineens scherp! Je zou er bang van worden.

Blijkt hier ook niet dat er méér is dan al dat spreken over genade?
Zie je nu wel dat het zo makkelijk niet gaat?
Het komt er kennelijk nog steeds heel erg op aan, voor God.

Toch laat juist onze tekst zien wáár het dan heel erg op aankomt.
Dat is nog steeds die *genade van God!*
Er komt dus niet iets bij, om je te bewaren voor eenzijdigheid of zo.
Nee, alle aandacht is nodig om je Gods *genade* niet te laten ontgaan.

1. Wees samen zuinig op Gods genade – dat betekent opzien naar de Heer

Laat je de genade van God niet ontgaan.

Wanneer dat zó gezegd wordt, klinkt genade echt als een geschenk.

Waar je zuinig op moet zijn.

En dat is het ook.

Genade is Gods onverdiende en tegelijk overvloedige goedheid.

Dat geschenk moet je niet in de kast zetten, maar koesteren.

Dat klinkt mooi. Tenminste dat hoop ik.

Maar... hoe doe je dat dan?

Moet je er misschien heel veel over praten?

Moet je er heel veel studie over maken?

Is het, m.a.w., een onderwerp waar je steeds meer over moet weten, en als je dát nou maar doet, dan ben je er tenminste zuinig op?

Nee dus.

Genade is niet het doel van je leven.

Genade is het middel.

Het middel om, zoals er vlak vóór staat, aan het slot van vers 14, 'de Heer te zien'.

De Heer zien.

Dan denken wij al heel snel aan de wederkomst.

Dan zal elk oog Hem zien.

Als Hij komt, op de wolken.

Dan zullen wij Hem eindelijk recht in de ogen kunnen kijken.

Dan zullen wij Hem zien zoals Hij is (1 Joh.3:2).

Reken erop dat dat het absolute hoogtepunt is van ons leven.

Geweldig zal dat zijn!

En ja, ook dat is alleen maar mogelijk dankzij de genade van God.

Zijn onverdiende en tegelijk overvloedige goedheid.

Maar 'de Heer zien', daarbij dachten de Hebreëen niet alleen aan straks.
Zelfs niet allereerst.

Want zij waren Joden die vroeger altijd naar de tempel gingen.
En juist dat naar de tempel gaan noemden zij 'de Heer zien'.

Nou, nu gaan ze niet meer naar de tempel.

Maar nu mogen we met z'n allen binnengaan in het hemelse heiligdom.

Dat lees je bijv. in Hebreëen 4:14vv:

"Nu wij een hooggeplaatste hogepriester hebben

die de hemel is doorgedaan,

Jezus, de Zoon van God,

moeten we vasthouden aan het geloof dat we belijden."

(vergelijk onze tekst: we moeten ons de genade niet laten ontgaan).

Vers 16: "Laten we dus zonder schroom naderen

tot de troon van de Genadige (!),

waar we telkens als we hulp nodig hebben

barmhartigheid en genade (!) vinden."

Wij mogen dus elke dag de Heer zien.

Dat wil zeggen: Hem ontmoeten van hart tot hart.

Destijds in de tempel was dat aan allerlei voorschriften gebonden.

Was het grootste deel ook alleen voor de priesters toegankelijk.

En het allerheiligste, de ontmoeting met God zélf zeg maar...

dat was iets voor alleen de hogepriester, één keer per jaar.

Maar wij leven onder een nieuw verbond, dat vele malen beter is.

Waar vrije toegang is, voor iedereen, onbeperkt.

Ons hart is dankzij Jezus namelijk gereinigd, zegt Hebr.10:22,

we zijn van een slecht geweten bevrijd

en ons lichaam is met zuiver water gewassen.

Daar hoeven wij niet eerst zelf voor te zorgen.

Dat is wat Gods genade ons geeft.

En waar we alleen maar heel zuinig op moeten zijn.

Gods genade is dus maar geen doel op zich.
Gods genade is het middel om weer vrijuit met God te kunnen omgaan.
Zonder enige aarzeling, zonder enige angst.
Als je opziet naar je Heer, zie je de liefde in Zijn ogen.
Als je naar Hem toegaat in je gebed, sluit Hij je vol liefde in Zijn armen.
En op die manier ontvang je hulp, voor je leven van elke dag.
Barmhartig helpt Hij je weer overeind,
als eens de Samaritaan in die gelijkenis.
Zodat je toch verder kunt, waar je zelf geen kracht meer had.
Genadig maakt Hij je leven ook nieuw,
als zie je de Onzienlijke, en straalt Zijn luister op jou af.
Zodat je verandert, op een manier die je zelf nooit was gelukt.

Misschien heb je dit nog nooit zo ervaren.
Lijkt het wellicht ook onbereikbaar voor jou.
Je ziet het wel bij anderen, maar je mist het bij jezelf.

Komt dat misschien omdat genade voor jou tot nog toe
toch meer een doel was dan een middel?
Iets wat je moet weten. Wat je moet geloven.
Waar je ook iedere keer weer uitkomt aan het einde van de lijn.
Als je jezelf weer tegenvalt.
Als je beseft hoe je het voor de zoveelste keer hebt verbruid.
Uiteindelijk val je dan steeds weer terug
op die onverdiende goedheid van God.

In feite blijft je dan steken bij het oude verbond.
Je merkt bij jezelf zonde en oppervlakkigheid.
Het maakt je bang voor Gods oordeel.
En vanuit die angst vraag je om vergeving.
En doe je vervolgens maar weer heel hard je best.
Maar, zegt Hebreëën 12:18vv in feite, die tijd is geweest.

Die manier van leven voor God heeft z'n tijd gehad.
 Vandaag heeft de *angst* plaatsgemaakt voor *vreugde*.
 Vreugde vanwege Gods vrijgevigheid.
 Zijn onverdiende en tegelijk overvloedige goedheid,
 dankzij Jezus, die dit mogelijk heeft gemaakt door zijn eigen bloed.
 Dat is nu niet langer de sluitpost van je leven,
 dat is het bruisende hart.
 Vandaaruit denk je, van daaruit spreek je, van daaruit leef je.
 Als zie jij wat een ander niet ziet.
 De Heer, van wiens gunst je voortdurend geniet.

***

2. Wees samen zuinig op Gods genade – *dat betekent afzien van jezelf*

De grootste barricade voor Gods genade ben je zelf.
 Onze tekst vraagt aandacht voor de reële mogelijkheid
 dat jij je persoonlijk de genade van God laat ontgaan.
 Je ziet niet meer naar Hem op, vol dankbaarheid.
 Maar je keert je van Hem af, vol bitterheid.
 God... wat koop je d'r nou eigenlijk voor?
 Kijk eens om je heen, er is zoveel te genieten!
 Dan is het genieten van Zijn gunst toch niet meer dan een zoethoudertje?

Op die manier schiet er een 'giftige kiem' op die onrust veroorzaakt.
 Die uitdrukking komt uit Deuteronomium 29:17.
 Mozes spreekt daar het volk Israël toe, vlak vóór het beloofde land.
 Om ze nog één keer nadrukkelijk aan God te binden.
 En dan zegt hij in Deut.29:17 het volgende:
 "Mogelijk is er hier een man of vrouw, of zelfs een familie of stam,
 die op dit moment liever de HEER, onze God, zou willen verlaten
 om de goden van andere volken te gaan vereren;

mogelijk sluimert er zo'n *giftige kiem* in ons midden."

Daar heb je die uitdrukking uit onze tekst.

Een giftige kiem, daarmee bedoelt Mozes dus, en onze tekst ook, dat je geestelijk overspel pleegt, dat je het elders zoekt, en daar beter af denkt te zijn dan bij God.

En misschien denk je: maar dat doe ik soms ook.

Is er wel iemand die altijd alleen maar leeft van wat God hem geeft?

Nee, die persoon is er niet.

Ja, één persoon was er, die zo leefde.

Dat was Jezus.

Maar de vraag is: is dat wel wat je wilt?

Of heb je zoiets van: laat Jezus maar praten?

Hebr.12 spitst het ook daar op toe:

pas op dat je Hem die spreekt niet afwijst.

Dat blijkt trouwens ook al in het vervolg van Deuteronomium 29.

Want in vers 18 lees je dan dat Mozes zegt:

"Mocht zo iemand bij het horen van de vervloekingen menen:

Als ik mijn eigen koppige hart volg

zal het me evengoed voor de wind gaan,

en zichzelf daarmee geruststellen,

dan zet hij alles wat hij is en heeft op het spel.

Want de HEER zal het hem niet willen vergeven;

de HEER zal zijn gekrenkte liefde (!) wreken

en al zijn woede tegen hem laten losbarsten."

Kijk, dat is nu precies de sfeer van het slot van Hebr. 12!

Als je Gods zegen tussen haakjes zet,

en dan echt doelbewust: Jezus, wat moet ik nou met Hem?

Ik red het echt wel zonder Hem...

dan krenk je Gods liefde, en dan speel je met vuur.

God is niet een goeïege oude man die alles wel best vindt.
Nee, Hij staat in vuur en vlam voor jou.
Genade is zijn onverdiende en tegelijk overvloedige goedheid.
Wat Jezus zijn leven heeft gekost.
Als je doelbewust met je rug naar Hem toe gaat staan,
dan is er toch geen ontkomen meer aan, aan Gods oordeel?
Niet omdat Hij zo streng is,
maar omdat jij Zijn liefde niet serieus hebt genomen.

En wat zou je nou nog meer wensen, dan wat Hij je wil geven?
Hij geeft je niet alleen Zijn gunst,
Hij belooft je ook Zijn koninkrijk.
In een wereld waar alles wankelt
wacht jou een wereld waar helemaal niets meer wankelt!
Niks zweverig, gewoon heel concreet en tastbaar.
Maar wel goed. Blijvend goed. Niet meer kapot te krijgen.

Kijk, dat lukt ons dus nooit als mens, zo'n wereld.
Hoe hard we het ook proberen.
Hoe graag we het ook met z'n allen willen.
Al het leven wat je vindt buiten God wankelt op z'n laatste benen,
sinds Jezus als Overwinnaar naar de hemel is gegaan.
Iedere ramp is daar een vingerwijzing naar.
Een betere wereld is niet iets wat jij maakt, maar wat God geeft.
Onwankelbaar.

***

3. Wees samen zuinig op Gods genade – *Dat betekent toezien op elkaar*

Het blijkt belangrijk om hierin op elkaar te letten.
Om niet tevreden te zijn als een heel aantal mensen van genade leeft.
Maar om ervoor te zorgen dat *niemand* zich Gods genade laat ontgaan.

Eén kerklid dat zijn feitelijke geluk buiten God zoekt,
kan daarmee vele anderen infecteren.

Bitterheid is besmettelijk.

Een houding van: wat heb je eigenlijk aan God?

Ik heb geen zin meer om de Bijbel open te doen...

Dat leven dat Jezus wil geven – ik geloof er niet zo in...

En meer van dat soort bittere reacties.

Die mogen we in de gemeente niet maar laten voortsudderen.

Maar daar moeten we mee aan het werk.

En daar moeten we mee aan het werk *vanuit zorg voor die persoon*.

We zien hoe die Gods genade dreigt te verliezen.

En daarom doen we er alles aan om dat te voorkomen.

Om hem of haar te helpen.

Hoe komt het dat je zo bitter bent?

Hoe zie je God dan eigenlijk?

Wat betekent Zijn genade voor je?

Daarin geeft God ons aan elkaar.

Misschien maken zulke vragen je onrustig.

Komen al die preken over Gods genade ook veel te dichtbij.

Maar realiseer je dan dat niet alle onrust verkeerd is.

Je hebt ook heilzame onrust.

En die heilzame onrust is er ter bestrijding van heilloze onrust.

Onrust waarin mensen mopperen over God.

Of niet eens over God, daar hoor je ze niet over.

Maar zodra er iets in de kerk gebeurt waar ze het niet mee eens zijn,
zijn ze er ineens als de kippen bij om hun boosheid te ventileren.

Een boosheid die zomaar leidt tot bitterheid.

Tot afstand nemen.

Ik doe een stapje terug, van mij hoeft 't allemaal niet meer zo.

Dat is allemaal heilloze onrust, voortkomend uit een giftige kiem.

Maar met het oog daarop is er ook onrust die heilzaam is.
Waarin je met elkaar in gesprek gaat om te zien:
jo, draait het in jouw leven nog wel om Gods genade?
De tekst roept ons op om daarin op elkaar te letten.
En voor elkaar te zorgen.

In de oorspronkelijke tekst staat het er net iets anders.
Niet: zorg ervoor dat....
Maar: zie er op toe dat...
Daar zit het woord 'opziener' in, dat ook voor ouderlingen wordt gebruikt.
Nou, we gaan behalve een diaken ook weer zes ouderlingen kiezen.
Wat voor ouderlingen hebben wij nodig?
Ouderlingen die precies hetzelfde vinden als wij?
Nee, ouderlingen die er op toezien dat niemand van ons zich de genade van God laat ontgaan.
Die ons daarop aanspreken, die ons daarin voorgaan.
Dat we samen zuinig zijn op Gods genade.

Samen, ja.
Want de tekst gebruikt weliswaar het woord 'opziener'.
Maar spreekt hier intussen de hele gemeente aan!
Zulke opzieners zijn we als het goed is dus allemaal.
Mensen die erop toezien dat iedereen geniet van Gods gunst.
Zodat het ook zichtbaar wordt in ieders leven.
Geen bitterheid maar juist dankbaarheid.

Dat is de ware ziel-zorg.
Samen zuinig op Gods genade, met hart en ziel.
Amen.